

Pensjónin má hækka uttan danska hjálp!

Oddagrein

Tað átti at sagt okkara kosnu kvinnum og monnum nógv, at pensjónirnar ikki eru hækkaðar síðani 1993.

Tað átti eisini at sagt okkara kosnu kvinnum og monnum í fullveldislandsstýrinum nógv, at pensjónirnar ikki eru hækkaðar síðani 1993 - tí at tá var var danska prístalsviðgerðin av hesum veitingum tikin av.

Tað gevur eisini ábendingar um hugburðin hjá sitandi landsstýrið, at tað arbeiðið, sum fór í gongd í 1989 fyri at fáa pensjónirnar í rættlag - enn ikki er avgreitt, og at landsstýrið eftir øllum sólarteknum ikki hevur ætlanir um, at hækkingarnar skulu koma í gildi í komandi figgarári.

At partur av samgonguni ikki hevur ætlanir um at bota um verandi pensjónsskipan, tað er greitt. Fólkapensjónirnar, so-leiðis at hvør Hanus og Janus sjálvur ger av, hvussu figgjarligu ráðini skulu vera á gamalsaldri.

So pent, so pent. Men samstundis so veruleikafjart.

Tað var mikið stríð at fáa fólkapensjónina ígjøgnum í 1959 - og ágangurin var harður á teir, sum strongdu á, og sum megnaðu at halda vallyftið um fólkapensjónina.

Síðani tá hava flestu flokkar tikið fólkapensjónina til sín - og sagt seg stuðla solidariska tankanum um fólkapensjón.

Men seinnu árinu hava víst, at fólkapensjónin er aftúrúrsigld - og at hon ikki er nóg sterk at tryggja fólki sømulig kor á ellisárum. Tí varð lógin um Samhaldsfasta samtykt - og farið varð at gjalda út í fjór.

Eingin ivi skal vera um, at tann samhaldsfasta - tann solidariska - leiðin er tann skilabesta at ganga, tí hon gagnar teimum flestu - og júst tað eigur at verða endamálið við sosialum skipanum.

Okkara ráð til politikarar eru púra greið. Fáíð í fyrsta lag skil á pensjónirnar. Tað verður ringt at sannføra fólki um fullveldið, um tit ikki ein gang megna varðveita pensjónirnar á sømiligum stöði uttan danska hjálp.

Annars eigur Samhaldsfasti arbeiðsmarknaðareftirlitargrunnurin at verða styrktur, tí í framtíðini verður hann álitið...

Sosialurin

Viðmerking:

Savnsmynd. Polarhav og Stjørnan við bryggju í Runavík

Mynd: Jonhard Hammer

Óneyðugur kontainaraflutningur

Vit hava upplivað, at rutu-sambandið Toftir-Havnin mátti niðurliggjast vegna sparringar. Eg má siga, at vit frøddust um samanhaldið, einstaklingar, tingmenn og kommunustýri í Eystur-oyggi tá vísu við at standa saman um at mótmæla hesari óumhugsaðu skaðgerð. Vit hava ein enn stórir trupulleika, sum má loysast nú, við tað, at nærur allar vöruflytningar til avskipingar og bróðurparturin til uppskipingar verður fluttur við kontainara eftir oyggj til og úr Havn.

Runavíkar havn varð við frá byrjan. Tá t.d. Strandferðslan avgjordi at lata ro-ro skipið Claire sigla higan, vísti tað seg at vera ein skilgæð avgerð. Framleiðslan var her í økinum,

og tað tók bert nakrar fírar tímar at samla trailerarnar til avskipingar, afturimóti nærur einum døgni í Tórshavn. Runavíkar havn vísti seg at vera væl egnað til kontainara flutning og sambært útsøgn frá manningini á skipinum, sum sigldi, var hetta besta havn, og rampan var einastandandi.

Tíverri datt uttanlands-siglingin hjá Strandferðsluni niðurfyri. Nú er so Skipafelagið Føroyar einsamt eftir her á fjørðinum. Nú kemur eitt skip inn týsda gog fer avstað hósdagin og eingin kontainari má fara umboð her, men skal koyrast til Havnar. Eystur-oyggin hevur meira enn helmingin av øllum útflutningi í Føroyum. Hvussu nógv milliónir kundu vit

ikki spart, um henda vit-leysa koyring varð steðgað? Arliga gjalda virkir og fyrirkur í Eysturoy fleiri milliónir fyri koyring til Havnar, vörugjald o.a.

Eimskip lýsti við nýggjum taksti +30%. Hvussu nógv % má Eysturoyggin betala av hesum? Bara Runavíkar kommuna má gjalda fleiri milliónir fyri oyðlagdan veg og gerð av nýggjum containaraveg oman á Bakka. Vit onnur, skattgjaldararnir, skulu gjalda nógv milliónir til ein landsvegt sum fullkomuliga óneyðugt verður niðurslitin og oyðlagdur til alt verður tvangsflytt til Havnar.

Eg fari innarlaga at heita á allar kommunur, lögtingsmenn og útflutningsmenn.

Setið tykkum saman, so vit kunnu gera tað betri og bítigari og kunnu lata yvirskotið koma framleiðarum og kommununum til góðar. Hetta má gerast skjótt, tí Havnin ætlar at útyggja fyri meira enn 60 milliónir, og teir rokna við, at Eystur-oyggin skal tryggja bróðurpartin av hesum. Kanska Klaksvík hevur áhuga í møguleikanum, at leiga eitt containarskip, so kunna vit fáa fraktina og vörugjaldið at falla, har framleiðslan er og sloppið vur undan stór-um parti av tí tungu ferðsluni, sum í dag fram eftir landi.

Menhardt Højgaard
Saltangará

Tey dýrmettu lyftini til pensjónistar

Eru tinglimirnir í samgonguni orðloysingar?

Áðrenn lögtingsvalið í vár, vóru **allir flokkar uttan undantak** á einum máli um, at fólkapensjónin er ov lítill. **Allir flokkar** góvu lyfti um, at komu teir til valdið, so skuldi fólkapensjónin økja munandi. Fleiri flokkar nevndu tøl sum 500 kr. og meira um mánaðin.

Nógv var sagt og skriva, til og um pensjónistarnar, so sum: At teir hava stríðst fyrri egnu vælferð og hava góð- ið fyrri eitt trygt og virðiligt lív sum pensjónistar. Lyftir vóru tað nokk av, men at halda hesi lyftir sýnist samgongan ikki at hava vilja til.

Árið 1998 er komið at enda, men pensjónistarnir hava ikki fingið eitt oyra í øktari fólkapensjón. Tað pensjónistar hava fingið, er ein upphædd uppá neyðart 35 kr. í øktari útgjalding frá

samhaldsfasta grunninum og herav skal skattur gjaldaast.

Figgjalogin fyri 1999 og fólkapensjónir

A komandi figgjarlóg er ikki nógv at heinta hjá pensjónistum. Nú ein dagin greiðið landsstýrismaðurin í almenna máli frá, at pensjónirnar skuldu prístal-regulerast. Prístalreguleringin vildi víðføra, at pensjónirnar hækkaðu við einari upphædd uppá neyðars 165 kr. frá 1. feb. 1999. Landsstýrismaðurin greiðið ikki frá, at ein prístalsregulering kann føra við sær, at pensjónin lækkar. Samgongan veit at eingin hækking hevur verið síðan 1993.

Tinglimirnir í samgonguni halda pensjónistarnir fyrri tað turra spott, við at

góðtaka hesa framferð av landsstýrinum.

Revska fólkapensjónistar millum 67-70 ár

Fyrst í 90' um skuldi landskassin hava meira í kassan og sum ikki eina ferð, fóru teir ráðandi politikararnir eftir teimum veiku í samfelagnum. Pensjónistar millum 67-70 ár, sum arbeiddu fyrri at økja um livikorini, skuldu revsast. Teir mistu ein part ella alla pensjónina um teir arbeiddu ov nógv. At hendan lógin bleiv avtíkin beinanvegin átti at verið ein sjálfvígja fyri sitandi samgongu og verandi figgjarmálaráðherra. Sami flokkur setti hesa lóg í gildi.

Kostnaðarmikið at hava fólkapensjónistar
Landsstýrismaðurin í al-

mennamálum segði, at bert hækkingin uppá 165 kr. kostar umleið eina millión.

Soleiðis sum limir í samgonguni hava málborið seg, kunnu pensjónistar og onnur skótt fáa tað fatan, at samgongan heldur, at pensjónistarnir bert eru ein meinbogi í føroyska samfelagnum. Umleið 6000 pensjónistar í Føroyum fingi lyfti um, at teirra pensjón skuldi økja munandi eftir lögtingsvalið. Men sitandi samgonga hevur stórra áhuga í at brúka tíggju tals milliónir uppá deyðar lutir (bygningar, skrivstovur o.a.), enn til livandi pensjónistar, harav fleiri liva á hungursmarkinum.

Finnleif Gutesen,
Tvøroyri